



Országgyűlési Képviselő

Irományszám: T/11370/23

Érkező: 2009 DEC 08.

Módosító javaslat

Dr. Katona Béla úrnak,
az Országgyűlés elnökének

Helyben

Tisztelt Elnök Úr!

A Hárszabály 94. §-ának (1) bekezdése és 102. §-ának (1) bekezdése alapján a **hagyatéki eljárásról** szóló, T/11370. számú törvényjavaslathoz az alábbi

módosító javaslatot

terjesztjük elő:

1. A törvényjavaslat 3. §-a a következők szerint módosul:

„3. § [(1)] A hagyatéki eljárást – a [(2) bekezdésben] 21. §-ban foglalt kivétellel – a közjegyző folytatja le.

[(2) A leltározást e törvényben meghatározott esetekben a jegyző végzi.]”

2. A törvényjavaslat 6. § (1) bekezdésének *dc)* és *i)-n)* pontja, valamint (2) bekezdése a következők szerint módosul:

„6. § (1) E törvény alkalmazásában:

a) hagyaték átadása: annak a – közjegyző végzésével történő – megállapítása, hogy a hagyatékba tartozó vagyonra, vagyonrészre vagy vagyontárgyra a hagyatéki eljárás eredményére tekintettel kit, milyen jogcímen, milyen jog illet meg, illetve milyen kötelezettség terhel;

b) hagyaték-átadási teher: az örökhagyó illő eltemetésének költségei, a hagyaték megszerzésével, biztosításával és kezelésével járó szükséges költségek (hagyatéki költségek), valamint a hagyatéki eljárás költségei;

c) hagyaték leltározása: az örökhagyó és a hagyatéki eljárásban érdekelt jogszabályban meghatározott adatainak, valamint a hagyatékba tartozó vagyonnak, továbbá az ezekkel kapcsolatos, jogszabályban meghatározott nyilatkozatoknak a beszerzése és rögzítése;

d) hagyatéki eljárásban érdekelt: aki

da) az öröklésben érdekelt,

db) a hagyatéki eljárás lefolytatását azon az alapon kérte, hogy a birtokában van az örökhagyó hagyatékához tartozó dolog,

dc) az örökhagyó hagyatékához tartozó, a halállal az örökösként érdekeltre átszálló jognak [jogosultja], vagy követelésnek a hagyatéki eljárásban fellépő kötelezettje és

dd) tulajdonostársak közös öröklési szerződése esetén az örökhagyót túlélő tulajdonostárs;

e) *hagyatéki hitelező*: aki

ea) az örökhagyó illő eltemetése költségeinek, a hagyaték megszerzésével, biztosításával és kezelésével járó szükséges költségeknek, a hagyatéki eljárás költségeinek, valamint az örökhagyó tartozásainak megfizetése iránti igényt a hagyatéki eljárásban előterjesztő személy,

eb) az örökhagyó hagyatékához tartozó vagyontárgyra – az örökhagyónak a vagyontárgy reá történő átruházására vonatkozó kötelezettségét állítva – kötelmi jogcímen támaszt igényt;

f) *hagyatéki per*: az örökösöként érdekelt által az ideiglenes hagyatékátadó jogerős végzéssel figyelembe nem vett öröklési igénye tárgyában indított per;

g) *igénylő*: aki leltározott vagyontárgyra (dologra, jogra, követelésre) olyan jogcímen tart igényt, amely szerint az nem tartozik az örökhagyó hagyatékához, hanem (tulajdonosként, engedményesként stb.) magát az igénylőt illeti meg;

h) *kieséses örökös*: aki a hagyaték megnyíltával az örökhagyónak – sem a törvényes, sem a végrendeleti öröklés rendje szerint – nem örököse, de ha valamelyik örökösöként érdekelt az öröklésből kiesik, akkor az örökhagyó törvényes vagy végrendeleti örökösévé válik;

i) *lajstromozott vagyontárgy*: olyan ingó dolog vagy jog, amelyre vonatkozóan a tulajdonjog vagy a lajstromozott jog megszerzését [a tulajdonosváltozás] belföldön vezetett közhiteles nyilvántartásba történő bejegyzés[e] igazolja;

j) *másodlagos öröklési vita*: az öröklésben érdekelték között a hagyatéki hitelezői, a nem természetben kiadni igényelt kötelesrész iránti, illetve a kötelmi hagyomány iránti igény jogalapja vagy annak összecszerűsége tárgyában felmerült vita;

k) *osztályos egyezség*: a hagyatéki eljárásban során az örökösöként érdekelték által egymással kötött, a hagyatékban való részesedés mellett és kizárólag a hagyatéki vagyona (egészére vagy részére) vonatkozóan az abból való részesedést a hagyaték megnyíltára visszamenőleges hatállyal meghatározó, élők közötti jogügyletnek nem minősülő egyezség;

[k)] l) öröklésben érdekelt: az örökösöként érdekelt, továbbá az, aki az eljárásban hagyatéki hitelezőként, kötelesrészre jogosultként vagy igénylőként lépett fel, továbbá a végrendeleti végrehajtó, valamint valamely intézkedés megtétele érdekében a hagyatéki eljárás során értesített gyámhivatal;

[l)] m) öröklési jogi vita: az örökösöként érdekelték között abban a kérdésben felmerült vita, hogy a hagyaték kit és milyen jogcímen illet;

[m)] n) örökösöként érdekelt: aki az eljárásban örökösöként lép fel – ide értve azt is, akit az örökhagyó dologi hagyományban[, meghagyásban] vagy halála esetére szóló ajándékban részesített, valamint a végintézkedéssel létesített alapítványt, továbbá az utóörököst, és a[z] dologi utóhagyományost is. [;]

[n)] özvegyi jog: az örökhagyó túlélő házastársát az általa lakott lakáson és az ahhoz tartozó berendezési és felszerelési tárgyakon, valamint a leszármazó hiányában örökölt ági vagyonon az örökhagyó halála miatt megillető holtig tartó haszonélvezeti jog.]”

„(2) A kötelmi hagyomány (utóhagyomány) és a meghagyás jogosultjára a hagyatéki eljárásban a hagyatéki hitelezőre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.”

3. A törvényjavaslat 20. §-ának (1) és (2) bekezdése a következők szerint módosul:

„20. § (1) A hagyatékot leltározni kell, ha

- a) a hagyatékban
 - aa) belföldön fekvő ingatlan van,
 - ab) belföldi gazdasági társaságban fennálló részesedés van,
 - ac) lajstromozott vagyontárgy van,
 - ad) a törvényben megállapított öröklési illetékmentes értéket meghaladó összértékű ingóság van vagy
- b) a hagyatéki[**ban meglévő**] vagyon értéke valószínűleg nem éri el a bejelentett hagyaték[**-átadás**]i teher értékét.

(2) A hagyatékot leltározni kell az öröklésben érdekelt kérelmére is[.], továbbá ha más kötelező leltározás alá eső vagyontárgy nincs, a 6. § (1) bekezdés db-dd) alpontjaiban nevezettek kérelmére leltározni kell a kérelmező hagyatéki eljárásban való érdekelttségét megalapozó vagyontárgyat.”

4. A törvényjavaslat 23. §-ának (3) bekezdése a következők szerint módosul:

„(3) Ha a leltár nem teljes, abban jelezni kell, hogy a jegyző **[a]** mely hiányok pótlására **[rövid]** milyen határidőn belül képes **[(határidő megjelölésével)]**.”

5. A törvényjavaslat 24. §-ának (2) bekezdése a következők szerint módosul:

„(2) A gyámhivatal az (1) bekezdésben meghatározott esetekben szükség esetén gyámat, illetőleg gondnokot, vagy eseti gondnokot rendel ki, és erről a közjegyzőt értesíti.”

6. A törvényjavaslat 30. §-ának (3) bekezdése a következők szerint módosul:

„(3) Ha az öröklésben méhmagzat, cselekvőképtelen vagy korlátozottan cselekvőképes kiskorú, illetve olyan nagykorú személy látszik érdekeltnek, akinek a cselekvőképességét a bíróság olyan ügycsoportban korlátozta, amely érinti az ingó és ingatlanvagyonnal való rendelkezési jogát, illetve az örökösödési ügyekkel kapcsolatos jognyilatkozatát, a jegyző a hagyatéki leltár felvétele során e személy törvényes képviselőjét, ügygondnokát és a nevében eljáró eseti gondnokot, valamint az ismeretlen helyen tartózkodó vagy az ügyben más okból eljárni nem tudó, törvényes képviselővel vagy meghatalmazottal nem rendelkező személy részére **[az eljáró hatóság kezdeményezésére a gyámhatóság által]** kirendelt ügygondnokot vagy eseti gondnokot meghallgatja.”

7. A törvényjavaslat 32. §-a a következők szerint módosul:

„32. § (1) Ha a hagyaték átadásra még nem került, az öröklésben érdekelt azonban valószínűsítette, hogy a későbbi hagyatékhoz tartozó vagyontárgy veszélyben van, az öröklésben érdekelt indokolt kérelmére – amíg a leltárt meg nem küldte a közjegyzőnek, a jegyző, azt követően – a közjegyző végzésben biztosítási intézkedésként elrendelheti a leltárba felvett vagyonnak, a vagyon meghatározott részének vagy egyes vagyontárgyaknak

- a) bírósági letétbe helyezését,
- b) hatósági vagy közjegyzői letétbe vételét (az elrendelő személyének megfelelően),
- c) felelős őrzésre **[harmadik személynek]** kirendelt hagyatéki gondnok birtokába adását (**[vagy a használónál]** birtokában hagyását),

d) a zárlatát, szükség esetén zár alá vétellel, illetve hagyatéki gondnok kirendelésével – ha e törvény másképp nem rendelkezik – a bírósági végrehajtásról szóló törvényben szereplő zárlat és a zárgondnok szabályainak megfelelő alkalmazásával,

e) a zárolását (ha az pénzforgalmi szolgáltatónál elhelyezett vagy kezelt vagyon),

f) értékesítését, szükség esetén hagyatéki gondnok kirendelésével, és a vételárnak az a) vagy b) pont szerinti megőrzését, ha

fa) gyors romlásnak van kitéve,

fb) huzamos tárolásra alkalmatlan,

fc) kezelése, tárolása, illetve őrzése – különösen a vagyontárgy értékére vagy tárolási, kezelési költségeire tekintettel – aránytalan és jelentős költséggel járna, vagy

fd) értéke az előreláthatólag hosszú ideig tartó tárolás miatt jelentősen csökkenne.

(2) Ha a leltár szerint a hagyatékban a gazdasági társaságokról szóló törvényben vagy a szövetkezetekről szóló törvényben meghatározott társasági, illetve szövetkezeti részesedés van, – amíg a leltárt meg nem küldték a közjegyzőnek, a jegyző, azt követően – a közjegyző biztosítási intézkedésként a tagsági (szövetkezeti) jogok gyakorlására a társaság (szövetkezet) vagy a működésében érintett más személy, szervezet indokolt kérelmére [ügygondnokot] hagyatéki gondnokot rendelhet ki, ha [a társaság (szövetkezet) vagy a működésében érintett más személy, szervezet arra indokolt kérelmet terjesztett elő] és az intézkedés nyilvánvalóan a társasági (szövetkezeti) vagyon megóvás[át]a vagy a társaság (szövetkezet) működésének biztosítása érdekében szükséges [eredményezi]. A[z ügy] hagyatéki gondnok vagyonszökkenést eredményező határozat hozatalát a szavazatával nem támogathatja és a hagyaték terhére vagyoni kötelezettségeket nem vállalhat, kivéve, ha ezzel az érintett társaságot (szövetkezetet) és az örökösként érdekeltet nyilvánvaló károsodástól óvja meg.

(3) Ha a leltár szerint a hagyatékban követelés van, annak behajtására az öröklésben érdekelt kérelmére a közjegyző hagyatéki [ügy]gondnokot rendelhet ki.

(4) Ha arra hivatalból nem került sor, a hagyatéki gondnokot [B]bármelyik örökösként érdekelt kérelmére a közjegyző (a leltár megküldéséig a jegyző) végzésben kirendeli [biztosítási intézkedésként a Polgári Törvénykönyvről szóló törvényben meghatározott hagyatéki gondnokot rendel ki], és feladatáról a végzés megküldésével egyidejűleg – ha az a végrendelet későbbi előkerülése miatt változik, akkor ismételten – tájékoztatja. Ilyen esetben [H]hagyatéki gondnokul azt a személyt kell kirendelni, akit valamennyi öröklésben érdekelt – nyilatkozva arról, hogy más, öröklésben érdekeltől nincs tudomása – közösen kér; [ennek] ilyen közös kérelem hiányában ügyvédi irodát vagy egyéni ügyvédet. Ha a hagyatéki gondnok tevékenységét jogi végzettséggel nem rendelkező személy is el tudja látni, erre a közjegyző (a leltár megküldéséig a jegyző) a hagyatéki eljárásban nem érdekelt, alkalmas személyt is kirendelhet. [Ha a hagyatéki gondnok feladata megszűnik, feladatának teljesítését befejezi és azzal a közjegyző felé elszámol. Ha a végrendeleti végrehajtó megbízatása létrejön, a közjegyző (jegyző) a hagyatéki gondnokot a kirendelés alól végzésben azzal menti fel, hogy a végrendeletben meg nem határozott feladata ellátásával a közjegyző, a végrendeletben meghatározott feladatával pedig a végrendeleti végrehajtó felé számoljon el.]

(5) A (2)-(4) bekezdésekben meghatározott [ügygondnok, illetve] hagyatéki gondnok csak akkor rendelhető ki, ha az eljárásának előrelátható díját és költségeit a kérelmező [megfizeti; a (3)-(4) bekezdésben meghatározott ügygondnok, illetve hagyatéki

gondnok költsége nem része a hagyatéki eljárás költségeinek, azt a megfizető] – a hagyatéki eljárás költségeitől függetlenül – megelõlegezi és viseli.

(6) Végrendeleti öröklés esetében az (1)-(5) bekezdésben foglaltakat megfelelõen alkalmazni kell azzal, hogy hagyatéki gondnok helyett – ha a tevékenységet nem végrendeleti végrehajtó látja el – ügygondnok kirendelése lehetséges.

8. A törvényjavaslat 34. § (2) bekezdése a következõk szerint módosul:

„(2) [A tagsági (szövetkezeti) részesedésbõl eredõ jogok gyakorlásával kapcsolatos biztosítási intézkedés foganatosítására ügygondnok is kirendelhetõ.] A végrendeleti végrehajtó, a kirendelt vagy meghatalmazott hagyatéki, ügy- és eseti gondnok az általa foganatosított biztosítási intézkedésérõl a jegyzõ vagy a közjegyzõ utasítása szerint beszámol.”

9. A törvényjavaslat 35. § (2) bekezdése a következõk szerint módosul:

„(2) Ha a biztosítási intézkedéssel érintett vagyontárgy [használója] birtokosa a veszélyeztetett értéknek megfelelõ, – a jegyzõ által elrendelt biztosítási intézkedés esetén hatósági letétbe – közjegyzõi letétbe vehetõ biztosítékot ad, a biztosítási intézkedés elrendelése mellõzhetõ. A felajánlott biztosítékot hatósági, illetve közjegyzõi letétbe kell venni. Biztosítékként készpénzt, vagy korlátozás nélkül forgalomba hozható értékpapírt lehet elfogadni.”

10. A törvényjavaslat 39. § (1) bekezdése a következõk szerint módosul:

„(1) Aki a biztosítási intézkedéssel a vagyon, a vagyon meghatározott részének vagy egyes vagyontárgyaknak felelõs õrzõjévé vált – ideértve az [ügy- és a zárgondnokot is] e törvény szerinti közremûködõt is – köteles

a) azt a Polgári Törvénykönyvrõl szóló törvényben meghatározott felelõs õrzés szabályai és az intézkedést elrendelõ utasításai szerint megõrizni és – ha azt a biztosítási intézkedés elrendeli – használni,

b) annak esetleges hasznaival a közjegyzõnek elszámolni.

11. A törvényjavaslat 40. § (2) bekezdése a következõk szerint módosul:

„(2) Ha más törvényes örökös hiányában a Magyar Állam öröklése valószínûsíthetõ, és a temetési költségek fedezése céljából feltétlenül szükséges, a jegyzõ, illetõleg a közjegyzõ a biztosítási intézkedés elrendelésére és foganatosítására vonatkozó szabályok [szerint] megfelelõ alkalmazásával [határozhat] a Magyar Állam kérelmére hozzájárulhat a hagyatékhhoz tartozó egyes ingóságok értékesítésé[rõl]hez. Az értékesítés során befolyt összeget [elsõsorban] a temetési költségek [rendezésére] fedezésére kell fordítani, [és csak a maradványt kell] a fennmaradó összeget pedig bírósági letétbe vagy közjegyzõi letétbe kell helyezni.”

12. A törvényjavaslat 43. § (1) és (2) bekezdése a következõk szerint módosul:

„(1) [A közjegyzõ a hagyatéki leltárt legkésõbb az érkezésétõl számított tizenöt napon belül megvizsgálja és

- a) intézkedik az iratok illetékességi okból történő áttételéről,
- b) bejelenti, hogy kizárási ok miatt nem járhat el,
- c) saját hatáskörben, illetve a jegyző megkeresésével intézkedik a hiányos leltár kiegészítése érdekében, vagy
- d) megszünteti a hagyatéki eljárást.] A közjegyző – ha az (2) bekezdésben foglaltaknak nincs helye – az eljárás gyorsabb lefolytatása érdekében szükség szerint intézkedéseket tehet a tárgyalás előkészítésére, és ha az ügy alkalmas a tárgyalásra, haladéktalanul kitézi a hagyatéki tárgyalást.

(2) [Ha az (1) bekezdésben foglaltaknak nincs helye, a közjegyző az eljárás gyorsabb lefolytatása érdekében szükség szerint további intézkedéseket tehet a tárgyalás előkészítésére és – szükség esetén a leltár kiegészítését követően haladéktalanul – kitézi a hagyatéki tárgyalást.] A közjegyző a hagyatéki leltárt az érkezésétől számított tizenöt napon belül megvizsgálja és – ha az indokolt –

- a) intézkedik az iratok illetékességi okból történő áttételéről,
- b) bejelenti, hogy kizárási ok miatt nem járhat el,
- c) saját hatáskörben, illetve a jegyző megkeresésével intézkedik a hiányos leltár kiegészítése érdekében, vagy
- d) megszünteti a hagyatéki eljárást.”

13. A törvényjavaslat 46. § (2) bekezdése a következők szerint módosul:

„(2) Aki az örökhatóság haláláról hitelt érdemlően értesül, vagy akit a közjegyző a végintézkedés átadására felhív, – ha annak birtokában van, vagy helyéről, illetve birtokosáról információval rendelkezik – köteles az örökhatóság [írásba foglalt] írásbeli végintézkedését, vagy az arra vonatkozó adatokat a közjegyzőnek haladéktalanul átadni vagy megküldeni.”

14. A törvényjavaslat 47. § (2) bekezdés a) és b) pontja, valamint (5) bekezdése a következők szerint módosul:

„[(2) *A szóbeli végintézkedés megtételének körülményeiről és tartalmáról – ha a közjegyző felhívása másként nem rendelkezik – nyilatkozni lehet]*

a) [a végintézkedés tartalmáról szóló, aláírt levél] teljes bizonyító erejű magánokiratnak vagy közokiratnak postai ajánlott, tértivevényes továbbításával, vagy belföldön bármely jegyzőnek vagy közjegyzőnek, külföldön pedig a hivatásos magyar konzuli tisztviselőnek továbbításra való átadásával, vagy

b) [a végintézkedés tartalmáról] közjegyzőnél közjegyzői okiratba foglalt nyilatkozatban, vagy az erre felhatalmazott hivatásos magyar konzuli tisztviselőnél konzuli okiratba foglalt nyilatkozatban.”

„(5) A szóbeli végintézkedés[t] megtételének körülményeiről és tartalmáról szóló iratot átvevő, vagy az erről szóló nyilatkozatot okiratba foglaló konzuli tisztviselő az átvett iratot vagy a nyilatkozatról készített konzuli okiratot a külpolitikáért felelős miniszternek terjeszti fel, aki azokat a hagyatéki ügyben eljáró közjegyző részére ellenszolgáltatás nélkül, tértivevényes küldeményként továbbítja. A továbbításra igénybe vett diplomáciai vagy konzuli futárposta a teljesítés határidejébe nem számít bele.”

15. A törvényjavaslat 49. § (1) és (2) bekezdése a következők szerint módosul:

„(1) A közjegyző ügygondnokot rendel ki, vagy – ha az a leltározás során nem történt meg – a gyámhatóságot keresi meg [ügygondnok] eseti gondnok kirendelése végett, ha

a) az öröklésben érdekeltnek nincs törvényes képviselője és méhmagzat, cselekvőképtelen vagy korlátozottan cselekvőképes kiskorú, illetve olyan nagykorú személy, akinek a cselekvőképességét a bíróság olyan ügycsoportban korlátozta, amely érinti ingó és ingatlanvagyonnal való rendelkezési jogát, illetve örökösödési ügyekkel kapcsolatos jognyilatkozatát;

b) [ha] nincs meghatalmazottja vagy törvényes képviselője az ismeretlen helyen tartózkodó vagy ismert helyen tartózkodó, de visszatérésében gátolt öröklésben érdekeltnek vagy

c) [ha] az öröklésben érdekelt törvényes képviselője jogszabály vagy a gyámhatóság rendelkezése folytán, érdekellentét vagy más tényleges akadály miatt nem járhat el.

(2) Ha a közjegyző által ismert adatok arra utalnak, hogy az [örökösként] öröklésben érdekelt értelmi képessége, pszichés állapota vagy szenvedélybetegsége miatt vagy az ebből eredő, a társadalmi részvételt akadályozó egyéb körülmények hatására egyes személyi vagy vagyoni ügyeiben önállóan vagy segítséggel eljárni, döntést hozni, jognyilatkozatot tenni nem képes és a cselekvőképesség korlátozásának elmaradása károsodását okozhatja, erről az illetékes ügyészt, vagy az illetékes gyámhatóságot, az [örökös] öröklésben érdekeltnek az érdekelttségére vonatkozó és a rendelkezésre álló más adatok közlése mellett, a gondnokság alá helyezési eljárás esetleges megindítása végett értesíti.”

16. A törvényjavaslat 57. § (2) bekezdése a következők szerint módosul:

„(2) Ha az örökhagyó házastársát törvényes örökösként az általa lakott lakáson és az ahhoz tartozó berendezési és felszerelési tárgyakon [özvegyi] törvényes öröklés rendje szerinti, a túlélő (volt) házastársat megillető holtig tartó haszonélvezeti jog illeti meg, a közjegyző a túlélő házastársat és a törvényes állagörökösöket a [z özvegyi] törvényes öröklés rendje szerinti, a túlélő (volt) házastársat megillető holtig tartó haszonélvezeti jog megváltásának lehetőségéről az idézésben tájékoztatja.”

17. A törvényjavaslat 65. § (3) bekezdése a következők szerint módosul:

„(3) A (2) bekezdésben foglalt korlátozás nem alkalmaz[andó]ható annak [azzal] az örökös[sel]nek a javára [szemben], akinek a követelésről a bejelentés nélkül is tudomása volt.”

18. A törvényjavaslat 66. § (3) bekezdése a következők szerint módosul:

„(3) A hirdetménnyel kézbesített irat címzettjén kívül, más személy kérelmére vagy megkeresésre felvilágosítás csak akkor adható, ha a bíróság, bírósági végrehajtó, büntető ügyben eljáró nyomozó hatóság és ügyészség, nemperes eljárást lefolytató közjegyző vagy közigazgatási szerv törvényben meghatározott feladatainak teljesítéséhez, illetve a felvilágosítást kérő személynek törvényben biztosított jogai gyakorlásához szükséges. A törvényes jogcímet valószínűsíteni kell. Ilyen esetben az adatszolgáltatás tényét a

számítógépes rendszerben oly módon kell rögzíteni, hogy az adatszolgáltatás időpontja, jogcíme és az adat felhasználója megállapítható maradjon.”

19. A törvényjavaslat 67. §-a a következők szerint módosul:

„67. § (1) A tárgyalás megnyitása után a közjegyző megállapítja, hogy a megidézettek **[hagyatéki eljárásban érdekelték]** személyesen vagy képviselőik útján megjelentek-e. Ha valamelyik **[érdekelt]** idézett a tárgyaláson nem jelent meg, meg kell állapítani, hogy a tárgyalásra e törvény szabályai szerinti idézése megtörtént-e. A szabályszerűen megidézett érdekelt **[meg nem jelenése]** távolmaradása a hagyatéki tárgyalás megtartását és a **[döntést]** határozathozatalt nem akadályozza.

(2) A hagyatéki tárgyalást akkor is meg **[kell]** lehet tartani, ha valamelyik meg nem jelent, a tárgyalásra egyébként megidézendő érdekelt a tárgyalásra nem volt szabályszerűen megidézve. Ilyen esetben azonban a tárgyaláson érdemi végzést hozni nem lehet, hanem a tárgyalás folytatására új határnapot kell kitűzni és arra a tárgyalásra megidézendő, de szabályszerűen meg nem idézett és meg nem jelent érdekeltet meg kell idézni. A megjelent érdekeltet az újabb tárgyalásra csak szükség esetén kell megidézni.

(3) Ha valamelyik meg nem jelent érdekelt idézésének kézbesítési bizonyítványa a tárgyalás határnapjáig nem érkezett vissza, az érdemi végzés meghozatalát a kézbesítési bizonyítvány megérkezéséig el kell halasztani. Ha a kézbesítési bizonyítvány a tárgyalás megtartását követő harminc napon belül a közjegyzőhöz megérkezik, és abból megállapítható, hogy a meg nem jelent érdekelt a tárgyalásra szabályszerűen lett megidézve – ha újabb tárgyalás megtartása nem szükséges –, az érdemi végzés újabb tárgyalás kitűzése nélkül is meghozható; **[az érdemi végzés közlésének határnapjáról az érdekeltet értesíteni kell. Az a körülmény, hogy az értesítés kézhezvétele nincs igazolva, a végzés közlésének nem akadálya]** az ekként hozott végzést kézbesítés útján kell közölni. **[Ellenkező esetben a közjegyző a (2) bekezdésben foglaltak szerint jár el.]**

(4) Ha a[z] hagyatéki eljárásban érdekelt nevében megjelent meghatalmazott vagy törvényes képviselő a képviseleti jogát nem igazolja, a közjegyző az érdekelt nevében megjelent személyt megfelelő határidő kitérésével felhívja a képviseleti jog megfelelő igazolására. Ha a **[meghatalmazottként]** képviselőként megjelent személy az érdekeltet nem képviselheti, az érdekeltet megfelelő határidő kitérésével fel kell hívni, hogy személyesen vagy a törvénynek megfelelő **[meghatalmazott]** képviselő útján járjon el.

(5) Ha a (4) bekezdésben említett hiány pótolható, a közjegyző a tárgyalást a hiány pótlása előtt is folytathatja, a megjelent érdekelték egyező **[kívánságára]** kérelmére pedig a tárgyalást folytatni köteles. Ha a hiányt a kitézött határidő alatt nem pótolták, a közjegyző az (1)-(3) bekezdésben foglaltak szerint jár el.”

20. A törvényjavaslat 68. § (2) bekezdése a következők szerint módosul:

„(2) A tárgyalás elhalasztása esetén, **[H]**ha az öröklésben érdekelték egyezően kérik, **[hogy az (1) bekezdésben meghatározottak szerint elhalasztott tárgyalást]** a közjegyző **[ne tartsa meg, hanem]** tárgyaláson kívül, a rendelkezésre álló adatok alapján **[hozza meg a hagyatékátadó végzést, a közjegyző a kérelemnek megfelelően]** dönt a hagyaték átadásáról.”

21. A törvényjavaslat 71. §-a következő (5) bekezdéssel egészül ki:

„(5) A hagyatéki eljárás felfüggesztése alatt rész-hagyatékátadó végzés (79. §) hozható.”

22. A törvényjavaslat 73. § (3) bekezdése a következők szerint módosul:

„(3) Ha jogszabály eltérően nem rendelkezik, [A] a gondnoki díjazást és a biztosítási intézkedés költségét – ha az (1) bekezdés b) pontja szerinti személy nem állapítható meg vagy nem örököl – az örökös viseli.”

23. A törvényjavaslat 81. § (4) bekezdése a következők szerint módosul:

„(4) Ha a leltárba felvett vagyonra, vagyonrészre vagy vagyontárgyra az örökhatyó túlélő házastársa [vagy] (volt [(elvált)] házastársa) házastársi vagyonközösség jogcímén, vagy az örökhatyót túlélő élettársa (volt élettársa) az együttélés alatt keletkezett vagyonközösségből őt megillető részesedés jogcímén igényt tart és

- a) az igényt tartó az egyetlen örökösként érdekelt,
- b) igényét az örökösként érdekelt egyéb személy igényét elismeri, vagy
- c) arra az örökösként érdekelt felhívás ellenére sem nyilatkozik és az igény jogossága egyéb körülményekből valószínűnek mutatkozik,

azt a hagyatékából ki kell hagyni, egyben – az a) pontban foglalt eset kivételével – külön végzésben meg kell állapítani, hogy az házastársi vagyonközösség jogcímén a túlélő házastársat [vagy] (volt [(elvált)] házastársat), vagy együttélés alatt keletkezett vagyonközösségből őt megillető részesedés jogcímén az örökhatyó túlélő élettársát (volt élettársát) illeti; e végzés jogerőre emelkedéséig a hagyatéki eljárást a vagyontárgy tekintetében fel kell függeszteni. Ha a vagyontárgy rendelkezési jogát közhiteles nyilvántartás tartalmazza, a tulajdonjognak a házastárs (volt [(elvált)] házastárs), illetőleg az élettárs (volt élettárs) javára történő bejegyzése iránt a hagyatékátadó végzés megküldésével nyilvántartó hatóságot meg kell keresni.”

24. A törvényjavaslat 83. § (2) és (3) bekezdése a következők szerint módosul és egészül ki új (4) bekezdéssel:

„(2) A közjegyző akkor is teljes hatállyal adja át a hagyatékot, ha csak

- a) a hagyatéki hitelezői,
- b) a nem természetben kiadni rendelt kötelesrész iránti, illetve
- c) a kötelmi hagyomány iránti

igény jogalapja vagy annak összecszerúsége vitás (a továbbiakban e törvényben együtt:] másodlagos öröklési vita)] van és az igény [jogosultja] előterjesztője a teljes hatályú hagyatékátadáshoz hozzájárult, vagy az igénye összegének megfelelő [értéket] készpénzt, vagy korlátozás nélkül forgalomba hozható értékpapírt a többi öröklésben érdekelt biztosítékként közjegyzői letétbe helyezte. A közjegyző a letétbe helyezett biztosíték összegét a teljes hatályú hagyatékátadó végzés jogerőre emelkedését követő 30. napon a[z örökösnek] letevőnek fizeti ki, kivéve, ha az igény jogosultja ez időpontig – az érkeztetett keresetlél

egy példányával – igazolja, hogy igénye érvényesítése érdekében bírósági eljárást kezdeményezett. A közjegyzői letétbe helyezett biztosítékkal egy tekintet alá esik, ha az örökösként érdekelt beleegyezik, hogy a hagyatékba tartozó ingatlanra az igény összege erejéig jelzálogjogot jegyezzenek be[;], és a bejegyzés költségeit megelőlegezi. [a]A közjegyző a bejegyzés költségeinek az öröklésben érdekelték általi megelőlegezése után intézkedik a jelzálogjog bejegyzéséről és törléséről, ha az öröklésben érdekelték a törlés díját megelőlegezik és az igény jogosultja a teljes hatályú hagyatékátadó végzés jogerőre emelkedését követő 30. napon belül – az érkeztetett keresetlevél egy példányával – nem igazolja, hogy igénye érvényesítése érdekében bírósági eljárást kezdeményezett.

(3) Ha a másodlagos öröklési vitában támasztott igény [jogosultja] előterjesztője a (2) bekezdés szerinti per megindítását igazolta,

a) a biztosíték összegét a közjegyző a keresetlevél idézés kibocsátása nélkül jogerős elutasítása, a per érdemi döntés nélküli jogerős megszüntetése, vagy szünetelés folytán történő megszűnése esetén a[z örökösnek] letevőnek, vagy a bíróság érdemi döntése alapján arra jogosultnak fizeti ki,

b) a jelzálogjogot kérelemre

ba) törölni kell, ha a pert a bíróság a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül elutasította, érdemi döntés nélkül jogerősen megszüntet[i]te vagy

bb) a bíróság jogerős érdemi döntés[e]ének [alapján] megfelelően módosítani kell.

(4) A (3) bekezdés b) pontjában foglalt ingatlan-nyilvántartási eljárások költségét az viseli, akinek javára a jelzálogjog törlési vagy módosítási (felemelése vagy leszállítása) eljárást megindítják.”

25. A törvényjavaslat 84. §-a a következők szerint módosul:

„84. § A közjegyző az örökhagyó [özvegye (]túlélő házastársa (élettársa) az általa lakott lakáson és az ahhoz tartozó berendezési és felszerelési tárgyakon az örökhagyó halála miatt a törvényes öröklés rendje szerint megillető [özvegyi] holtig tartó haszonélvezeti joggal (holtig tartó használati joggal) terhelt és teljes hatállyal adja át a hagyatékot, ha csak a[z özvegyi] haszonélvezeti jog (használati jog) vagy annak terjedelme vitás.”

26. A törvényjavaslat 91. § (2)-(5) bekezdése a következők szerint módosul:

„(2) Ha a hagyatékot teljes hatállyal átadó végzés vagy a teljes hatályúvá vált ideiglenes hatályú hagyatékátadó végzés jogkövetkezményeinek foganatosításához közhiteles nyilvántartásba való bejegyzés szükséges, annak foganatosítása iránt a közjegyző a nyilvántartást vezető hatóságot a végzés egy példányának megküldésével megkeresi.

(3) A közjegyző a teljes hatályú hagyatékátadó végzés és az ideiglenes hatályú hagyatékátadó végzés teljes hatályúvá válását megállapító végzés jogerőre emelkedésének megállapítás[ával]a [egyidejűleg] után megteszi a jogszabályban előírt intézkedéseket.

(4) A teljes hatályú hagyatékátadó végzés, az ideiglenes hatályú hagyatékátadó végzés teljes hatályúvá válását megállapító végzés, valamint az eljárást megszüntető végzés jogerőre emelkedésének megállapítás[ával]a [egyidejűleg] után a végzés [ilyen tartalmú rendelkezése alapján] rendelkezéseinek megfelelően a közjegyző intézkedik a biztosítási

intézkedés folytán hatósági, közjegyzői vagy bírósági letétben levő [érték] vagyontárgy kiutalása, valamint a hagyatéki eljárás során korábban elrendelt biztosítási intézkedéssel felelős őrzésbe adott vagy őrzésben hagyott vagyontárgynak [az örökös] a jogosult részére való átadása és a zár alá vétel megszüntetése iránt.

(5) Az ideiglenes hatályú hagyatékátadó végzésben a közjegyző rendelkezik a hagyatéki eljárás során korábban elrendelt biztosítási intézkedés fenntartás[a]ról vagy megszüntetés[e]éről [iránt]. A közjegyző a biztosítási intézkedést megszünteti, ha elrendelésének oka megszűnt.”

27. A törvényjavaslat 92. §-a a következők szerint módosul:

„92. § (1) A közjegyző a jogerős teljes hatályú hagyatékátadó végzést, a teljes hatályúvá vált ideiglenes hatályú hagyatékátadó végzést az illetékkiszabás végett megküldi az illetékes állami adóhatóságnak.

(2) A hagyaték bejelentése céljából a közjegyző a jogerős teljes hatályú hagyatékátadó végzést, a teljes hatályúvá vált ideiglenes hatályú hagyatékátadó végzést és a jogszabályban előírt egyéb iratokat a teljes hatályú hagyatékátadó végzés, az ideiglenes hatályú hagyatékátadó végzés teljes hatályúvá válását megállapító végzés jogerőre emelkedés[től]ének megállapításától számított tizenöt napon belül az illetékes állami adóhatóságnak küldi meg.”

28. A törvényjavaslat 93. §-a a következők szerint módosul:

„93. § (1) Ha az öröklési jogi vita és [(ide értve] a másodlagos öröklési [jogi] vita[at is]) rendezése érdekében a felek a bírósági eljárás megindításának igazolására nyitva álló határidő alatt – a per megindítása helyett – külön törvényben meghatározott közvetítői eljárás megindítását igazolják, a közjegyző – az általa jóváhagyandó egyezség megkötése céljából – a bírósági eljárás megindítására nyitva álló határidőt az eredeti határidő elteltétől számított 30 nappal meghosszabbítja.

(2) Ha az (1) bekezdésben foglalt meghosszabbított határidő alatt a közvetítői eljárás

a) olyan megállapodással fejeződik be, ami a vitatott érték – része vagy egésze – tekintetében a közjegyző részben vagy egészben jóváhagy, akkor a közjegyző a jóváhagyott egyezségnek megfelelően intézkedik; a nem jóváhagyott rész tekintetében a b) pontban és a (4) bekezdésben foglaltak irányadók;

b) olyan megállapodással fejeződik be, amelynek jóváhagyását a közjegyző megtagadja, vagy – a közvetítőnek az eljárás eredménytelen befejezéséről készített igazolásával vagy feljegyzésével igazoltan – megállapodás nélkül fejeződik be, akkor a közjegyző megállapítja a meghosszabbított határidő[t] lejártát[nak nyilvánítja], és az erről szóló végzést a vitás felekkel közli.

(3) A (2) bekezdés b) pontjában foglalt esetben, vagy ha a meghosszabbított határidő a közvetítői eljárás befejeződése nélkül jár le, a per megindítását az arra jogosult a határidő lejártát megállapító végzés közlésétől vagy a meghosszabbított határidő lejártát követő 8 napon belül joghatályosan igazolhatja; erről a közjegyző a feleket a határidő lejártakor hivatalból értesíti.

(4) [Ha a] A felek jóváhagyás céljából a közjegyzőhöz beterveztett egyezségüket [a közjegyző előtt] az annak jóváhagyásáról rendelkező végzés meghozataláig módosíthatják, azt a közjegyző jóváhagyhatja; ilyen esetben a közjegyző a jóváhagyott egyezségnek megfelelően intézkedik.

29. A törvényjavaslat 95. § (2) bekezdése a következők szerint módosul és (3) bekezdéssel egészül ki:

„(2) Az [törvényes örökös] örökösként érdekelt a tárgyalás nélkül meghozott hagyatékátadó végzés jogerőre emelkedése előtt kérheti hagyatéki tárgyalás kitűzését, ha az örökséget visszautasítja, más öröklésben érdekelttel egyezséget kíván kötni, vagy a hagyaték tárgyalás nélküli átadása alapjául szolgált, az iratokhoz csatolt egyezségtől el kíván térni, illetőleg [örökségét vagy annak egy részét] a hagyatékából őt megillető vagyont, vagyonrész vagy vagyontárgyat hagyatéki hitelező követelésének kielégítése fejében a hagyatéki hitelezőre vagy a hagyatéki eljárásban kieséses örökösre kívánja átruházni, vagy igénylővel kíván egyezséget kötni. Az [törvényes örököst] örökösként érdekeltet erre a jogára a tárgyalás nélkül meghozott hagyatékátadó végzésben figyelmeztetni kell.”

„(3) A közjegyző – az (1) bekezdés b) pontja megfelelő alkalmazásával – az örökösként érdekeltet egyező kérelmére, végintézkedés esetén is tárgyalás nélkül adhatja át a hagyatékot, ha az örökösként érdekeltet egyezően nyilatkoznak arról, hogy ők az örökösöknek a kizárólagos törvényes, illetve végintézkedési örökösként érdekeltjei és

a) a hagyaték átadását a végintézkedés szerint kérik,

b) a végintézkedést a hagyaték átadásának alapjául nem fogadják el és a hagyaték átadását a törvényes öröklés rendje szerint kérik, vagy

c) csatolják az iratokhoz, a közöttük a hagyatékra vonatkozóan a közjegyző előtti eljárásán kívül létrejött olyan egyezséget, amelynek alapján a hagyaték átadható.”

30. A törvényjavaslat 95. §-t követő alcím a következők szerint módosul:

„A[z özvegyi] törvényes öröklés rendje szerinti, a túlélő (volt) házastársat megillető holtig tartó haszonélvezeti jog megváltása”

31. A törvényjavaslat 96. §-a a következők szerint módosul:

„96. § (1) A hagyatéki eljárás során a[z özvegyi] törvényes öröklés rendje szerinti, a túlélő (volt) házastársat megillető holtig tartó haszonélvezeti jog megváltását az összes arra jogosult együttesen, az arról szóló egyezségnek a közjegyző elé terjesztésével, a hagyatéki tárgyalás berekesztéséig kérheti.

(2) Ha a[z özvegyi] törvényes öröklés rendje szerinti, a túlélő (volt) házastársat megillető holtig tartó haszonélvezeti jog megváltását nem az összes arra jogosult közösen előterjesztett egyezsége alapján kérték, a közjegyző a[z] kérelmet előterjesztőt megfelelő határidővel felhívja arra, hogy a hiányt pótolja, vagy az igényt bíróság előtt érvényesítse. Ha a hiányt az előterjesztő pótolja, vagy igazolja a per megindítását, a közjegyző ennek figyelembevételével folytatja tovább az eljárást.”

32. A törvényjavaslat 97. §-a a következők szerint módosul:

„A[z özvegyi] törvényes öröklés rendje szerinti, a túlélő (volt) házastársat megillető holtig tartó haszonélvezeti jog megváltásáról szóló egyezség jóváhagyásáról a közjegyző dönt.”

33. A törvényjavaslat 98. §-a a következők szerint módosul:

„98. § (1) A megváltás iránti kérelem a[z özvegyi] törvényes öröklés rendje szerinti, a túlélő (volt) házastársat megillető holtig tartó haszonélvezeti joggal terhelt hagyatéki vagyon, illetve vagyontárgy meghatározott hányadára, illetőleg meghatározott vagyontárgyra is előterjeszhető.

(2) [Özvegyi] törvényes öröklés rendje szerinti, a túlélő (volt) házastársat megillető holtig tartó haszonélvezeti jog megváltásának a póthagyatéki vagyonra nézve a póthagyatéki eljárásban is helye van.”

34. A törvényjavaslat 102. §-a a következő (5) bekezdéssel egészül ki:

„(5) A (2) bekezdés b) pontja alapján kiállított öröklési bizonyítványhoz a közjegyző annyiban van kötve, hogy attól eltérő határozatot osztályos egyezség alapján nem hozhat, valamint a hagyatékon (a hagyatéknak azon a részén, amelyre az öröklési bizonyítvány kiállítása vonatkozik) a törvényes öröklés rendje szerinti, a túlélő (volt) házastársat megillető holtig tartó haszonélvezeti jog megváltásának is csak pénzben lehet helye.”

35. A törvényjavaslat V. Fejezetének címe a következők szerint egészül ki:

„V. FEJEZET KÖZJEGYZŐI JOGORVOSLATOK”

36. A törvényjavaslat 105. § (1) bekezdése a következők szerint módosul és egészül ki új (4) bekezdéssel:

„(1) A hagyatéki eljárást érdemben befejező jogerős végzés (ideiglenes hatályú hagyatékátadó végzés, teljes hatályú hagyatékátadó végzés, teljes hatályúvá vált ideiglenes hatályú végzés és a jogerős öröklési bizonyítvány) ellen a hagyatéki eljárás (ideértve az öröklési bizonyítvány kiadása iránti eljárást; a továbbiakban együtt: hagyatéki eljárás) megisméltése iránti kérelmet lehet előterjeszteni, ha az öröklésben érdekelt olyan tényre hivatkozik, amelyet a hagyatéki eljárásban nem bíráltak el, feltéve, hogy az – elbírálás esetén – az öröklés rendjének vagy az öröklés jogcímének, továbbá ezekhez kapcsolódóan a hagyatékban való részesedés arányának megváltoztatását eredményezhette volna.”

„(4) Ha az öröklési bizonyítvány kiadása iránti eljárás megisméltésének és a hagyatéki eljárás lefolytatásának feltételei egyaránt fennállnak, az öröklési bizonyítvány kiadása iránti eljárás megisméltésére vonatkozó kérelemről külön végzést hozni nem kell, azt a megisméltelt hagyatéki eljárás során kell elbírálni.”

37. A törvényjavaslat 107. § (1) bekezdése a következők szerint módosul:

„(1) A hagyatéki eljárás megismétlése iránti kérelemben meg kell jelölni azt a hagyatéki eljárást érdemben befejező [hagyatékátadó] végzést, amely ellen a kérelem irányul, és az annak megváltoztatására okot adó tény, valamint annak bizonyítékait.”

38. A törvényjavaslat 108. §-a a következők szerint módosul:

„108. § A megismételt hagyatéki eljárás eredménye alapján a közjegyző új [hagyatékátadó] végzése a korábbi hagyatéki eljárást érdemben befejező [hagyatékátadó] végzést hatályában fenntartja, vagy (részben vagy egészben) hatályon kívül helyezi, és a korábbi [hagyatékátadó] végzéstől eltérő [hagyatékátadó] hagyatéki eljárást érdemben befejező végzést hoz.”

39. A törvényjavaslat 112. §-a a következők szerint módosul:

„112. § A fellebbezési jogról előzetesen lemondani nem lehet. A végzés közzététele után sem mondhat le képviseltje nevében a fellebbezési jogról a természetes személy törvényes képviselője, valamint a gyám, az eseti- és az ügygondnok.”

40. A törvényjavaslat a 113. § után új fejezetcímmel egészül ki:

„VI. FEJEZET A HAGYATÉKI PER ÉS A JEGYZŐI JOGORVOSLATOK”

41. A törvényjavaslat 115. §-a utáni VI. Fejezet számozása VII. fejezetre módosul:

„VII. FEJEZET ADATKEZELÉS”

42. A törvényjavaslat 119. § *d)* és *e)* pontja a következők szerint módosul:

„*[Felhatalmazást kap az igazságügyért felelős miniszter, hogy rendeletben állapítsa meg]*”

„*d)* az államháztartásért felelős miniszterrel egyetértésben a hagyatéki eljárásban elrendelt biztosítási intézkedés foganatosításával kapcsolatban felszámítható készkiadásokat, [a zárgondnok díját és költségeit] munkadíjakat, valamint költségeket, továbbá ezek megőlékezésének és megfizetésének módját,

e) az államháztartásért felelős miniszterrel egyetértésben a hagyatéki eljárásban kirendelt hagyatéki gondnok, ügygondnok és eseti gondnok díját, felszámítható költségeit, valamint ezek megfizetésének módját.”

INDOKOLÁS

1. A kivételt megfogalmazó rendelkezés a törvényjavaslatban kétszer szerepelt, a módosító javaslat ezt a kettőséget szünteti meg.
2. A módosító javaslat pontosítja az értelmező rendelkezéseket az egyértelmű jogalkalmazás érdekében, illetve egy, a törvényjavaslat 83. §-ában szereplő fogalom-meghatározást (lásd még: 24. pont) beemel az értelmező rendelkezések közé és kiegészíti azzal, hogy abba nem tartozik bele a természetbeni (azaz a hagyaték bizonyos arányában meghatározott) kötelesrész kiadása iránti igény. Az özvegyi jog definícióját a módosító javaslat azért törli a törvényjavaslatból, mert a fogalmat ezzel az elnevezéssel a Polgári Törvénykönyvről szóló 2009. évi CXX. törvény (új Ptk.) nem ismeri; ehelyett a törvényjavaslatban ezt követően a jogalkalmazók számára pontosabban megfogalmazva, a törvényes öröklés rendje szerinti, túlélő (volt) házastársat megillető holtig tartó haszonélvezeti jog megnevezéssel szerepel az özvegyi jog (lásd még: 16., 25. és 30-33. pontok).
3. A módosító javaslat a „negatív” hagyaték kötelező leltározásának esetét pontosítja, illetve bizonyos hagyatéki terhek esetén leszűkíti a kötelező leltározás alá eső vagyontárgyak körét.
4. A módosító javaslat nyelvtani pontosítást eredményez a szöveg könnyebben értelmezhetősége érdekében.
- 5-6. A jogintézmények tisztább elkülönítése érdekében a módosító javaslat külön jelöli meg az eseti gondnokot.
7. A módosító javaslat változtat a hagyatéki gondnok jogállásán és szerepkörén, azt az új Ptk. normaszövegéhez és indoklásához igazítja.
8. A módosító javaslat a hagyatéki eljárásban részt vevő, különböző gondnoki feladatokat ellátó személyek beszámolási kötelezettségét írja elő.
9. Az egységes jogalkalmazás érdekében a módosító javaslat megjelöli, hogy biztosítékként mely vagyontárgyak adhatóak, illetve fogadhatóak el.
10. A módosító javaslat – a 7. pontban foglalt módosításra tekintettel – pontosítja a közreműködő definícióját az egyértelmű jogalkalmazás érdekében.
- 11-13. A módosító javaslat nyelvtanilag jobban elhatárolja az automatikus, illetve szükség szerinti intézkedéseket, a kérelemre, illetve hivatalból történő döntési jogosultságokat és fontossági sorrendben helyezi a közjegyző intézkedéseit.
14. A módosító javaslat a szóbeli végintézkedés tanúinak, az arról való nyilatkozat megtételét pontosítja, illetve – amennyiben az írásban történik – az általánosnál nagyobb bizonyító erővel bíró formaiságot ír elő.
15. A módosító javaslat egyrészt nyelvtani pontosítást alkalmaz, másrészt az eljárásjogi alapelveknek megfelelően terjeszti ki szélesebb, de az érintettség fokával még indokolható körre egyes eljárni nem képes személyek esetében a gondnokrendelés lehetőségét.

16. A módosító javaslat a 2. pontban foglalt, az özvegyi jog fogalmára vonatkozó módosítás következetes átvezetését tartalmazza.

17. A módosító javaslat nyelvtani, a módosított szónak pozitív-negatív jellegének pontosítását tartalmazza.

18. A módosító javaslat a bírósági végrehajtók számára is – a végrehajtás alá vont vagyontulajdonosi struktúrájának könnyebb felderíthetősége érdekében – lehetőséget teremt a hirdetményekbe való betekintésre.

19-21. A módosító javaslat pontosító, a jogintézményeket és az intézkedéseket jobban körülíró, a jogalkalmazást segítő módosításokat tartalmaz.

22. A módosító javaslat a díjviselés főszabályától való eltérés lehetőségét tartalmazza. Az örökös a Ptk. szerint a hagyatéki tartozásokért a hagyatékek erejéig felel, ezért ha a gondnok díja azon felül esik (pl. negatív hagyatékek esetében), az rájuk nem terhelhető. E kivételt jogszabályi rendelkezéssel kell megállapítani.

23. A módosító javaslat a törvényjavaslat szóhasználatát egységesíti a tekintetben, hogy a túlélő házastárs és a túlélő élettárs mellett zárójelben feltünteti a volt házastársat és a volt élettársat. Ezzel fejezi ki egyértelműen, hogy a vagyonszövetségben való szerzés megállapítása (és ezen vagyonszövetségnek a hagyatékból való kihagyása) tekintetében nem csak az érdekelt, aki az örökös halálkor házastársa, vagy élettársa volt, hanem az azt megelőző időben létrejött és még a halál bekövetkezése előtt – egyéb okból – megszűnt kapcsolatok is figyelembe veendőek.

24. A módosító javaslat egyrészt az értelmező rendelkezésekbe emeli át a másodlagos öröklési vita fogalmát (lásd még: 2. pont), másrészt pontosítja a biztosítékkal kapcsolatos teendőket – különös tekintettel a jelzálogjog bejegyzésének és törlésének földhivatali eljárását, illetve annak költségeit és viselőjüket.

25. A módosító javaslat a 2. pontban az özvegyi jog fogalmára vonatkozó és a 23. pontban a túlélő (volt) házastársra, illetve élettársra vonatkozó módosítás következetes átvezetését tartalmazza.

26-28. A módosító javaslat pontosító, a közjegyző egyes végzéseit és intézkedéseit jobban körülíró, a jogalkalmazást segítő módosításokat tartalmaz.

29. A módosító javaslat egyrészt – szükség szerinti – eljárásjogi megnevezéseket pontosít, másrészt nagyobb lehetőséget teremt a végrendeleti öröklés esetére, hogy – az érintettek egyező kérésére – a hagyatéki tárgyaláson kívül kerüljön átadásra. Ezzel – vita nélküli eljárások esetén – költség- és idővonzat csökkenthető.

30-33. A módosító javaslat a 2. pontban foglalt, az özvegyi jog fogalmára vonatkozó módosítás következetes átvezetését tartalmazza.

34. A módosító javaslat rögzíti, hogy a már kiadott öröklési bizonyítványnak mennyiben van kötőereje, ha hagyatékátadó végzés meghozatalára ezt követően kerülne sor. Ez akkor fordulhat elő, ha az eljárás – a gyakorlatban per miatt – elhúzódik, de az öröklési rendet valamely jog érvényesítése érdekében meg kell állapítani (pl. a perindításhoz is szükséges

igazolni a felek örökös jogállását). Ilyenkor kizárólag a közjegyző és csak a saját eljárásában van kötve az általa az öröklési bizonyítvány alapjául megállapított öröklési rendhez; azt a felek osztályos egyezséggel és az özvegy holtig tartó haszonélvezeti jogának dologi hatályú megváltásával (azaz a hagyatéki eljárás során az öröklési bizonyítványtól eltérő eredményre jutva) nem módosíthatják. Ezzel ugyanis az örökség várományosai – szabadon egyezkedve – kiüresíthetnék, felhasználhatatlanná tehetnék a közokiratot. A kötőerő azonban nem érinti a felek önrendelkezési jogát, sem pedig a jogorvoslati eljárások igénybevételi lehetőségét. Az öröklési bizonyítvány kiadását követően felmerült, így abban figyelembe nem vett tények és igények kötelmi jelleggel a hagyatékátadáson kívül továbbra is rendezhetőek egyezséggel (szerződéssel). Dologi hatályú tényeknek és igényeknek a hagyatéki eljárásba való bevonása megismételt hagyatéki eljárással vagy bíróság előtti eljárásban korrigálhatóak. Ezzel biztosítva van, hogy a korábban – az azt szükségessé tevő indokok alapján – kiadott öröklési bizonyítvány kötőereje, illetve tartalma csak a megfelelő biztosítékokkal ellátott eljárás lefolytatását követően módosulhasson.

35. A módosító javaslat a jogorvoslati fejezet kettébontásával rögzíti a közjegyzői és a jegyzői jogorvoslatok, illetve a hagyatéki per elkülönülő jogintézményi besorolását.

36. A módosító javaslat pontosító, a közjegyző egyes végzéseit és intézkedéseit jobban körülíró, a jogalkalmazást segítő módosításokat tartalmaz.

37-38. Tekintettel arra, hogy a 36. pontban foglaltak alapján a hagyatéki eljárást érdemben befejező végzés az öröklési bizonyítvány kiadása tárgyában hozott – hagyaték átadásáról nem rendelkező – végzés is, a módosító javaslat egyértelműen rögzíti a megismételt hagyatéki eljárás erre vonatkozó hatályát.

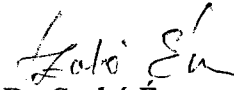
39. A módosító javaslat a hagyatéki eljárásban a képviselő útján eljáró személy esetén a fellebbezés jogáról való lemondás korlátozását csak az indokolt jogalanyi körre (a természetes személyekre) tartja fenn.

40-41. A módosító javaslat a 35. pontban foglalt jogorvoslati és egyéb eljárások elkülönítését vezeti következetesen tovább a törvényjavaslat fejezeti felosztásában.

42. A módosító javaslat a 2. pontban foglalt közreműködőkre és a 7. pontban foglalt hagyatéki gondnokra vonatkozó módosításokat vezeti következetesen tovább a törvényjavaslat alapján kiadásra kerülő végrehajtási rendeletekre vonatkozó felhatalmazó rendelkezésekben.

Budapest, 2009. december 8.


Frankné dr. Kovács Szilvia
MSZP


Dr. Szabó Éva
MSZP